

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 8/18
Λουξεμβούργο, 25 Ιανουαρίου 2018

Απόφαση στην υπόθεση C-473/16
F κατά Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal

Ο αιτών άσυλο δεν μπορεί να υποβληθεί σε ψυχολογικό τεστ για τον καθορισμό του γενετήσιου προσανατολισμού του

Ειδικότερα, η πραγματοποίηση ενός τέτοιου τεστ συνιστά δυσανάλογη επέμβαση στην ιδιωτική ζωή του αιτούντος

Τον Απρίλιο του 2015, ένας Νιγηριανός υπήκοος υπέβαλε ενώπιον των ουγγρικών αρχών αίτηση ασύλου επικαλούμενος φόβο διώξεως στη χώρα καταγωγής του εξαιτίας της ομοφυλοφιλίας του. Μολονότι οι ως άνω αρχές έκριναν ότι οι δηλώσεις του εν λόγω προσώπου δεν εμφάνιζαν αντιφάσεις, απέρριψαν την αίτηση για τον λόγο ότι η ψυχολογική πραγματογνωμοσύνη την οποία είχαν διατάξει προς διερεύνηση της προσωπικότητας του αιτούντος δεν είχε επιβεβαιώσει τον προβαλλόμενο από τον ίδιο γενετήσιο προσανατολισμό.

Ο αιτών άσυλο προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον των ουγγρικών δικαστηρίων υποστηρίζοντας ότι τα ψυχολογικά τεστ της εν λόγω πραγματογνωμοσύνης έθιγαν σοβαρά τα θεμελιώδη δικαιώματά του χωρίς να παρέχουν τη δυνατότητα να εκτιμηθεί το αληθές των ισχυρισμών του περί του γενετήσιου προσανατολισμού του.

Επιληφθέν της διαφοράς, το Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (δικαστήριο διοικητικών και εργατικών διαφορών του Szeged, Ουγγαρία) ερωτά το Δικαστήριο αν οι ουγγρικές αρχές μπορούν να εκτιμήσουν τις δηλώσεις του αιτούντος άσυλο σχετικά με τον γενετήσιο προσανατολισμό του στηριζόμενες σε ψυχολογική πραγματογνωμοσύνη. Σε περίπτωση που το Δικαστήριο δώσει αρνητική απάντηση στο πρώτο ερώτημα, το ουγγρικό δικαστήριο ζητεί επίσης να διευκρινιστεί αν υφίστανται παρ' όλ' αυτά μέθοδοι πραγματογνωμοσύνης τις οποίες δύνανται να χρησιμοποιήσουν οι εθνικές αρχές προκειμένου να εξετάσουν την αξιοπιστία των όσων προβάλλονται στο πλαίσιο αιτήσεως ασύλου η οποία στηρίζεται σε κίνδυνο διώξεως λόγω γενετήσιου προσανατολισμού.

Με τη σημερινή του απόφαση, το Δικαστήριο διαπιστώνει καταρχάς ότι η οδηγία για τις προϋποθέσεις χορηγήσεως του καθεστώτος του πρόσφυγα ¹ **επιτρέπει στις εθνικές αρχές να διατάσσουν τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης** στο πλαίσιο της εξετάσεως μιας αιτήσεως ασύλου, χάριν καλύτερου προσδιορισμού των πραγματικών αναγκών διεθνούς προστασίας του αιτούντος. Πλην όμως ο **τρόπος διενέργειας τυχόν πραγματογνωμοσύνης πρέπει να είναι σύμφωνος με τα θεμελιώδη δικαιώματα** που κατοχυρώνονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως το δικαίωμα στον σεβασμό της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

Στο πλαίσιο αυτό, δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο, κατά την εκτίμηση των δηλώσεων του αιτούντος άσυλο σχετικά με τον γενετήσιο προσανατολισμό του, ορισμένες μορφές πραγματογνωμοσύνης να αποδειχθούν χρήσιμες για την αξιολόγηση των γεγονότων και περιστάσεων που εκτίθενται στην αίτηση και να μπορούν να διενεργηθούν χωρίς να θίγουν τα θεμελιώδη δικαιώματα του αιτούντος. Συναφώς, το Δικαστήριο τονίζει πάντως ότι, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως των δηλώσεων του αιτούντος σχετικά με τον γενετήσιο προσανατολισμό του, οι εθνικές αρχές και τα εθνικά δικαστήρια

¹ Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ 2011, L 337, σ. 9).

δεν μπορούν να θεμελιώσουν την απόφασή τους απλώς και μόνο στα πορίσματα πραγματογνωμοσύνης και δεν πρέπει να δεσμεύονται από τα πορίσματα αυτά.

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, στην περίπτωση που η διενέργεια ψυχολογικής πραγματογνωμοσύνης με την οποία επιδιώκεται να εκτιμηθεί κατά πόσον αληθεύει ο γενετήσιος προσανατολισμός του αιτούντος άσυλο διατάσσεται από τις αρμόδιες για την εκτίμηση της αιτήσεως εθνικές αρχές, το πρόσωπο που υποβάλλεται στην πραγματογνωμοσύνη αυτή ευρίσκεται σε κατάσταση στην οποία το μέλλον του εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την τύχη που θα επιφυλάξουν οι αρχές αυτές στην αίτησή του. Εξάλλου, τυχόν άρνηση του αιτούντος να υποβληθεί στα εν λόγω τεστ μπορεί να αποτελέσει σημαντικό στοιχείο επί του οποίου θα βασιστούν οι εθνικές αρχές προκειμένου να κρίνουν αν το πρόσωπο αυτό τεκμηρίωσε επαρκώς την αίτησή του.

Επομένως, έστω και αν η πραγματοποίηση τέτοιων τεστ τυπικώς εξαρτάται από τη συναίνεση του ενδιαφερομένου, η συναίνεση αυτή δεν είναι κατ' ανάγκην ελεύθερη, δεδομένου ότι επιβάλλεται υπό την πίεση των συνθηκών υπό τις οποίες τελεί ο αιτών άσυλο. Υπ' αυτές τις συνθήκες, **η διενέργεια ψυχολογικής πραγματογνωμοσύνης προκειμένου να προσδιοριστεί ο γενετήσιος προσανατολισμός του αιτούντος συνιστά επέμβαση στο δικαίωμα του προσώπου αυτού στον σεβασμό της ιδιωτικής του ζωής.**

Όσον αφορά το ζήτημα αν η επέμβαση αυτή στην ιδιωτική ζωή μπορεί να δικαιολογηθεί από τον σκοπό της συλλογής χρήσιμων στοιχείων για την εκτίμηση των πραγματικών αναγκών του αιτούντος για την παροχή διεθνούς προστασίας, το Δικαστήριο τονίζει ότι η πραγματογνωμοσύνη μπορεί να γίνει δεκτή μόνο στην περίπτωση που στηρίζεται σε αρκούντως αξιόπιστες μεθόδους, πράγμα επί του οποίου το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί αλλά το οποίο αμφισβητήθηκε από την Επιτροπή και από διάφορες κυβερνήσεις. Εξάλλου, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι **ο αντίκτυπος μιας τέτοιας πραγματογνωμοσύνης στην ιδιωτική ζωή είναι δυσανάλογος σε σχέση με τον σκοπό αυτό.** Επ' αυτού του σημείου, το Δικαστήριο παρατηρεί μεταξύ άλλων ότι **μια τέτοια επέμβαση είναι ιδιαιτέρως σοβαρή, δεδομένου ότι προορίζεται να παράσχει γενική εικόνα των πλέον προσωπικών πτυχών της ζωής του αιτούντος.**

Το Δικαστήριο επισημαίνει ακόμη ότι η διενέργεια ψυχολογικής πραγματογνωμοσύνης για τον καθορισμό του γενετήσιου προσανατολισμού του αιτούντος άσυλο **δεν είναι απαραίτητη** για την εκτίμηση της αξιοπιστίας των δηλώσεων του αιτούντος σχετικά με τον γενετήσιο προσανατολισμό του. Συναφώς, το Δικαστήριο τονίζει ότι, βάσει της οδηγίας, σε περίπτωση στην οποία ο γενετήσιος προσανατολισμός του αιτούντος δεν τεκμηριώνεται με έγγραφα, **οι εθνικές αρχές, οι οποίες πρέπει να διαθέτουν ικανό προσωπικό, μπορούν να βασιστούν, μεταξύ άλλων, στον συνεπή και ευλογοφανή χαρακτήρα των δηλώσεων του ενδιαφερομένου.** Εξάλλου, η πραγματογνωμοσύνη αυτή έχει, στην καλύτερη περίπτωση, περιορισμένη αξιοπιστία οπότε η χρησιμότητά της για την αξιολόγηση της αληθοφάνειας των δηλώσεων του αιτούντος άσυλο μπορεί να αμφισβητηθεί, ιδίως στην περίπτωση που, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, οι δηλώσεις του αιτούντος δεν εμφανίζουν αντιφάσεις.

Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Δικαστήριο κρίνει ότι **η διενέργεια ψυχολογικής πραγματογνωμοσύνης προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον αληθεύει ο γενετήσιος προσανατολισμός του αιτούντος άσυλο δεν συμβιβάζεται με την οδηγία, ερμηνευόμενη υπό το πρίσμα του Χάρτη**².

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο αναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

² Άρθρο 7.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106